ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1946

Vyhlásené: 13.12.1946 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

223.

Vládní nařízení

ze dne 6. prosince 1946,

kterým se provádí zákon ze dne 7. listopadu 1946, č. 222 Sb., o poště (poštovní zákon).

Vláda republiky Československé nařizuje podle § 15 zákona ze dne 7. listopadu 1946, č. 222 Sb., o poště (poštovního zákona):

§ 1.
Podrobnosti některých ustanovení poštovního zákona.

(1) Poštovními zařízeními podle § 4 poštovního zákona se rozumějí zejména poštovní úřady, poštovny, poštovní kursy, doručovací nebo sběrné jízdy a pochůzky, poštovní schránky a jiné prostředky sloužící poštovní dopravě. O zřizování potrubní pošty platí předpisy zákona ze dne 23. března 1923, č. 60 Sb., o telegrafech.

(2) Věci uvedené v § 5, odst. 1 poštovního zákona, jakož i listiny potřebné k uskutečnění poštovních úkonů v něm vytčených se dopravují poštou zejména jako obyčejné listovní zásilky, doporučené zásilky, cenná psaní, balíky bez udané ceny nebo s udanou cenou do váhy 25 kg, poštovní poukázky, zásilky na dobírku, poštovní příkazy nebo poštovní výběrky. Věci a listiny, které pošta převzala k dopravě, se označují v tomto nařízení, pokud se nemluví o jednotlivých jejich druzích, souhrnným názvem „poštovní zásilky“. O činnosti pošty pro poštovní spořitelnu platí zvláštní zákonná ustanovení.

§ 2.
Podmínky pro používání pošty

(1) Podrobné podmínky, za kterých lze pošty používati, stanoví, zvláště se zřetelem k jednotlivým druhům poštovních zásilek a k jednotlivým poštovním úkonům, v rámci ustanovení tohoto nařízení poštovní řád, který vydá ministr pošt po slyšení ministrů vnitřního obchodu, zahraničního obchodu a průmyslu a předsedy nejvyššího úřadu cenového, a pokud jde o noviny a časopisy, též ministra informací.

(2) Poštovní řád nabývá účinnosti dnem vyhlášení v poštovním věstníku. Jeho vydání se oznámí v Úředním listě.

§ 3.
Poštovní poplatky.

(1) Poplatky, které pošta vybírá za dopravu poštovních zásilek a za jiné poštovní úkony (poštovní poplatky), stanoví ministr pošt se souhlasem předsedy nejvyššího úřadu cenového, po slyšení ministrů vnitřního obchodu, zahraničního obchodu a průmyslu, a pokud jde o poplatky za

dopravu novin a časopisů, též ministra informací. Tyto poplatky se určí stejnými sazbami pro všechny, kdo pošty používají.

(2) Nové poštovní poplatky nabývají platnosti nejdříve 14 dní po vyhlášení v Úředním listě. Zároveň se vyhlásí v poštovním věstníku.

(3) Poštovní poplatky se zapravují zpravidla při podání poštovní zásilky, nebo jde-li o jinou službu pošty, při jejím vyžádání. Nezapraví-li se při podání poštovní zásilky, může pošta vybírati od adresáta při jejím dodání poplatky zvýšené, ne však vyšší než dvojnásobné. K zajištění předem nezapravených poštovních poplatků může pošta žádati od odesilatele zálohu. Za podmínek, které pošta sama stanoví, může poštovní poplatky poshověti.

(4) Zapravují-li se poštovní poplatky při podání poštovní zásilky, je odesilatel povinen doplatiti poplatky, které omylem nebyly od něho vybrány. Poštovní poplatky u zásilek při podání nevyplacených, dobírku a jiné částky (veřejné dávky a pod.), jimiž je zásilka zatížena, a zvláštní výdaje, které s ní pošta měla za dopravy, je povinen zapraviti adresát, než se mu zásilka vydá. Adresát je u takových zásilek také povinen doplatiti poštovní poplatky, dobírku, jiné částky a zvláštní výdaje, které při vydání zásilky nebyly známy nebo omylem nebyly od něho požadovány. Ve všech těchto případech ručí však za poštovní poplatky, jiné částky a zvláštní výdaje též odesilatel, nemohly-li býti vybrány od adresáta. Ustanovení tohoto odstavce platí obdobně také o poštovních poplatcích za jiné poštovní služby.

(5) Nároky na zaplacení nezapravených poštovních poplatků, jiné částky a zvláštní výdaje (odstavec 4) se promlčí, nežádá-li je pošta od adresáta do jednoho roku od dodání poštovní zásilky, nebo od odesilatele do jednoho roku od jejího podání.

(6) Zdráhá-li se odesilatel nebo adresát zaplatiti nezapravené poštovní poplatky, jiné částky nebo zvláštní výdaje (odstavec 4), uloží mu jejich zaplacení ředitelství pošt. Pro řízení v těchto věcech platí obdobně předpisy vládního nařízení ze dne 13. ledna 1928, č. 8 Sb., o řízení ve věcech náležejících do působnosti politických úřadů (správním řízení). Nezapravené poštovní poplatky a pod. se vymáhají politickou exekucí.

(7) Nárok na vrácení přeplacených poštovních poplatků a zvláštních výdajů třeba uplatniti do jednoho roku od jejich zaplacení. Pošta je povinna vrátiti přeplatky i bez žádosti, zjistí-li je ve stejné lhůtě a jsou-li u jednotlivé zásilky nebo úkonu vyšší 5 Kčs.

§ 4.
Zápověď poštovní dopravy.

(1) Pošta nedopravuje:

a) věci, jejichž doprava je zakázána zákonem;

b) věci, jejichž doprava je nebezpečná, t. j. věci, jež by mohly ohroziti lidskou bezpečnost nebo lidské zdraví nebo poškoditi jiné věci;

c) poštovní zásilky, jejichž vnějšek nebo zjevný obsah je urážlivý, hanlivý, nemravný nebo s hlediska veřejného zájmu závadný.

(2) Zvláštní ustanovení poštovního řádu, vydané v dohodě s ministry dopravy a zdravotnictví, stanoví, které z nebezpečných věcí [odstavec 1, písm. b)] se přijímají k dopravě podmínečně a jak se musí příslušné zásilky upraviti z důvodu bezpečnosti. Je-li důvodné podezření, že nebylo dbáno těchto ustanovení, může pošta zásilky otevříti (§ 8, odst. 4, č. 3 poštovního zákona).

(3) Věci (zásilky) uvedené v odstavci 1 se označují v tomto nařízení slovy „věci vyloučené z dopravy“ a věci uvedené v odstavci 2 slovy „věci podmínečně připuštěné k dopravě“.

§ 5.
Zvláštní zacházení s poštovními zásilkami.

(1) Pošta může prodati poštovní zásilky, má-li důvodnou obavu, že by se jejich obsah za dopravy zkazil, nebo jsou-li neodbytné.

(2) Pošta může zničiti poštovní zásilky, zkazil-li se jejich obsah za dopravy, nebo jsou-li neodbytné a jejich obsah je bezcenný.

(3) Při otvírání poštovních zásilek v případech uvedených v § 8, odst. 4 poštovního zákona nesmí se jejich obsah prohlížeti podrobněji, než jak toho vyžaduje účel prohlídky. U zásilek požívajících ochrany listovního tajemství musí se učiniti opatření, aby toto tajemství nebylo porušeno.

(4) Při prodeji poštovních zásilek podle ustanovení odstavce 1 jest dbáti toho, aby byly prodány co nejvýhodněji, při čemž však pošta neodpovídá za dosažení určitého výtěžku ani za včasný prodej. Čistý výtěžek z prodeje poštovních zásilek vydá pošta odesilateli; nemůže-li odesilatele vypátrati, uschová tento výtěžek, aniž jej úrokuje, po tři roky od prvního dne měsíce po prodeji.

(5) Čistý výtěžek z prodeje poštovních zásilek, jejichž odesilatele nebylo lze vypátrati (odstavec 4), jakož i peníze obsažené v neodbytných zásilkách nebo vplacené na neodbytné poštovní poukázky připadnou státu (poště), nepřihlásí-li se o ně odesilatel do tří roků od prvního dne měsíce po prodeji nebo po zjištění neodbytnosti.

§ 6.
Odpovědnost odesilatele poštovní zásilky.

(1) Odesilatel poštovní zásilky odpovídá poště za veškeré škody, které způsobila zásilka za poštovní dopravy svým obsahem nebo závadnou úpravou; důkaz o tom přísluší provésti poště. Z okolnosti, že poštovní zásilka byla k dopravě přijata, aniž byla pozastavena, nelze vyvozovati, že zásilka byla bez závady.

(2) Utrpěla-li poštovní zásilka na své úpravě teprve po převzetí k dopravě, nestíhá odesilatele odpovědnost podle odstavce 1.

(3) Uvede-li odesilatel věcí vyloučených z dopravy podle ustanovení § 4, odst. 1, písm. b) nebo věcí podmínečně připuštěných k dopravě (§ 4, odst. 2) poštu vědomě v omyl zamlčením nebo jiným způsobem nebo nedbá-li vědomě při zasílání věcí podmínečně připuštěných k dopravě podmínek stanovených pro jejich úpravu, uloží mu ředitelství pošt, nadřízené podacímu poštovnímu úřadu, pořádkovou pokutu do 1000 Kčs za každou jednotlivou poštovní zásilku, při čemž se nevylučuje jeho odpovědnost podle odstavce 1 a případné stíhání podle příslušných trestních předpisů. Pro ukládání pokut platí ustanovení § 3, odst. 6, věty 2 a 3.

(4) Věci vyloučené z dopravy podle ustanovení § 4, odst. 1, písm. a) nebo b) a za okolností zmíněných v odstavci 3 i věci podmínečně připuštěné k dopravě podle ustanovení § 4, odst. 2 propadají ve prospěch státu. Zásilky zmíněné v § 4, odst. 1, písm. c) se pokládají za neodbytné.

§ 7.
Rozsah odpovědnosti pošty.

(1) U doporučené zásilky odpovídá pošta za ztrátu; výši náhrady stanoví ministr pošt obecně jednotnou částkou, nehledíc k hodnotě zásilky, a vyhlásí ji v poštovním věstníku a v Úředním listě.

(2) U cenného psaní a u balíku s udanou cenou nebo bez udané ceny odpovídá pošta za ztrátu, úbytek a poškození. Nahrazuje nejvýše obecnou cenu, kterou měla zásilka v místě a v době podání,

ale s tímto omezením:

a) U cenného psaní a u balíku s udanou cenou nehradí pošta nikdy více než udanou cenu. Obsahuje-li však taková zásilka cenné papíry neb jiné cenné listiny, nahrazuje pošta pouze náklad, jehož je třeba, aby byly prohlášeny za umořené nebo platně znovu pořízeny, nebo aby byly odstraněny překážky, které pro ztrátu papíru nebo listiny zabraňují vybrati pohledávku; nelze-li to provésti a není-li důvod nemožnosti dán v osobě, mající nárok na náhradu, nahradí pošta za podmínky, že se na ni převedou případná práva z takového papíru (listiny), v mezích udané ceny škodu skutečně vzniklou, ale jde-li o cenné papíry, které mají cenu tržní nebo bursovní, nejvýše jejich cenu podle průměru kursů „zboží“ a „peníze“.

b) U balíku bez udané ceny nehradí pošta nikdy více než částku, kterou stanoví ministr pošt obecně podle váhy zásilky a vyhlásí ji v poštovním věstníku a v Úředním listě.

(3) U poštovní poukázky odpovídá pošta za vplacené peníze.

(4) U poštovní zásilky na dobírku odpovídá pošta stejně jako u zásilky téhož druhu bez dobírky. Nebyla-li dobírka vybrána nebo byla-li vybrána částkou menší, odpovídá pošta za škodu skutečně vzniklou, ale jen do částky, na niž dobírka zní, a náhradu vyplatí odesilateli za podmínky, že postoupí poště své právo proti adresátovi, vyplývající ze zásilky. Za vybranou dobírku odpovídá pošta jako za peníze u poštovní poukázky.

(5) U cenných psaní a u balíků s udanou cenou nebo bez udané ceny odpovídá pošta v rozsahu stanoveném v odstavci 2 také za škodu vzniklou zpožděním v dopravě, jímž se zásilka zkazila nebo svojí ceny trvale úplně nebo částečně pozbyla. K změně kursu nebo obvyklé tržní ceny se však při tom nepřihlíží.

(6) U poštovního příkazu odpovídá pošta za ztrátu příkazního psaní jako za doporučenou zásilku. Ztratí-li se příkazní doklad u dodacího poštovního úřadu po otevření příkazního psaní, odpovídá pošta za škodu skutečně vzniklou, ale jen do částky, jež se nahrazuje při ztrátě doporučené zásilky. Byl-li příkazní doklad vydán dlužníkovi bez vybrání pohledávky nebo byla-li od něho vybrána částka menší, odpovídá pošta za škodu skutečně vzniklou, ale jen do částky, jež se měla od dlužníka vybrati, a náhradu vyplatí odesilateli za podmínky, že postoupí poště své právo proti dlužníkovi, vyplývající z příkazního dokladu. Za vybranou pohledávku odpovídá pošta jako za peníze u poštovní poukázky.

(7) U poštovní výběrky podané doporučeně odpovídá pošta za ztrátu jako za doporučenou zásilku. Za vybranou pohledávku odpovídá pošta jako za peníze u poštovní poukázky.

(8) Jiné náhrady škody, než náhrady uvedené v předchozích odstavcích, pošta neposkytuje.

§ 8.
Výjimky z odpovědnosti pošty.

(1) Pošta není povinna nahraditi podle § 7 škodu, vzniklou ztrátou, úbytkem, poškozením nebo zpožděním v dopravě poštovní zásilky:

a) zavinil-li škodu odesilatel nebo adresát nebo vznikla-li škoda z povahy zasílané věci, při čemž platí domněnka, že mohla-li podle okolností vzniknouti škoda z povahy zasílané věci, že z ní vznikla;

b) byla-li škoda způsobena vyšší mocí;

c) byla-li na cenném psaní nebo balíku v podvodném úmyslu udána a v řízení o náhradě požadována cena příliš vysoká;

d) jde-li o věci vyloučené z dopravy (§ 4, odst. 1) nebo o věci podmínečně připuštěné k dopravě (§ 4, odst. 2), u nichž odesilatel uvedl poštu vědomě v omyl zamlčením nebo jiným způsobem nebo nedbal vědomě podmínek stanovených pro jejich úpravu (§ 6, odst. 3);

e) vznikla-li škoda na cizím poštovním území a není-li s příslušnou cizí poštovní správou sjednáno, že pošta přejímá za tuto správu odpovědnost.

(2) Byla-li na poštovní zásilce po převzetí k dopravě zjištěna škoda, na jejímž vzniku nese pošta spoluvinu, poskytuje pošta náhradu podle poměru vlastního zavinění.

(3) Odpovídá-li v případě odstavce 1, písm. e) cizí poštovní správa za poštovní zásilku, musí pošta odesilateli býti nápomocna při uplatňování nároku u této poštovní správy.

§ 9.
Zánik odpovědnosti pošty.

(1) Odpovědnost pošty za škodu vzniklou úbytkem, poškozením nebo zpožděním v dopravě cenných psaní nebo balíků zásadně zaniká, převzal-li zásilku oprávněný příjemce.

(2) Odpovědnost zmíněná v odstavci 1 však nezaniká:

a) zjistí-li se škoda při otevření zásilky podle ustanovení § 8, odst. 4, č. 2 poštovního zákona;

b) zjistí-li škodu adresát při přejímání cenného psaní podaného otevřeně;

c) žádá-li příjemce o zjištění škody u dodacího poštovního úřadu v úředních hodinách bez zbytečného odkladu po převzetí zásilky, a to u cenného psaní nebo u balíku s udanou cenou nejpozději v nejbližší pracovní den a u balíku bez udané ceny nejpozději v nejbližší třetí pracovní den; přitom musí předložiti zásilku a prokázati, že škoda nebyla patrna z vnější úpravy zásilky při převzetí a nevznikla po něm.

§ 10.
Uplatňování nároku na náhradu.

(1) Uplatniti nárok na náhradu je oprávněn odesilatel poštovní zásilky. Přijme-li však adresát cenné psaní nebo balík, u něhož byla zjištěna škoda, přísluší nárok na náhradu jemu. Při ztrátě poštovní zásilky může odesilatel postoupiti svůj nárok na náhradu adresátu.

(2) Nárok na náhradu třeba uplatniti do jednoho roku po podání poštovní zásilky prohlášením, jež osoba, které nárok přísluší, podá u pošty nebo jež se s ní sepíše u pošty, jinak nárok zanikne. Uvedená lhůta se počíná dnem, který následuje po dni podání poštovní zásilky. Požádá-li odesilatel nebo adresát v této lhůtě u kteréhokoliv poštovního úřadu o úřední pátrání po poštovní zásilce, přerušuje se lhůta na dobu ode dne podání žádosti do dne, kdy odesilateli nebo adresátu dojde oznámení o výsledku pátrání, počítajíc v to tento den.

(3) Uplatňuje-li odesilatel nebo adresát nárok na náhradu za ztracenou poštovní zásilku, musí předložiti úřední podací stvrzenku. Nemůže-li tak učiniti, je předpokladem nároku na náhradu, že je poštovní zásilka zapsána v dokladech pošty nebo že se její podání dokáže jinak.

(4) Rozhodovati o nároku odesilatelově na náhradu přísluší ředitelství pošt, jež je nadřízeno podacímu poštovnímu úřadu, o nároku adresátově ředitelství pošt, jež je nadřízeno dodacímu poštovnímu úřadu. Náhrada se poukáže ihned, jakmile byla zjištěna náhradová povinnost pošty a výše náhradové částky.

§ 11.
Závěrečné ustanovení.

Zrušuje se vládní nařízení ze dne 19. června 1936, č. 175 Sb., o používání pošty, jakož i používatelnost vládního nařízení ze dne 11. dubna 1940, č. 134 Sb., jímž se mění vládní nařízení č. 175/1936 Sb. o používání pošty, a vládního nařízení ze dne 28. srpna 1941, č. 327 Sb., kterým se mění §§ 10 až 13 vládního nařízení č. 175/1936 Sb. o používání pošty.

§ 12.
Účinnost a provedení.

Toto nařízení nabývá účinnosti 30. dnem po vyhlášení; provede je ministr pošt v dohodě se zúčastněnými ministry.

Dr. Zenkl v. r.

Ursíny v. r.

Fierlinger v. r.

Široký v. r.

Dr. Ripka v. r.

Nosek v. r.

Dr. Stránský v. r.

Dr. Drtina v. r.

Kopecký v. r.

Laušman v. r.

Ďuriš v. r.

Dr. Pietor v. r.

Ing. Kopecký v. r.

Hála v. r.

Majer v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.